

A Délalföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet tudományos sikerei ma már közvetlenül szolgálják a gyakorlati termelést

A Délalföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet ma már a magyar agrártudományok művelőinek egyik büszkesége. A mezőgazdasági terméseredmények fokozásában, új növényfélések kinemesítésében, a leromlott talajok javításában elért sikerei csaknem európa-szerte ismertek. Eppen ezért szükséges, hogy a hazai közvélemény is — főként a dél-alföldi táj dolgozó parasztjai — megismerkedjenek ezzel a nagyműtű, s még nagyobb jövőjű alföldi agrártudományos centrummal, annak munkájával. Ezt a célt szolgálta a tegnapi, kedden délelőtt az intézetben rendezett sajtótájékoztató is.

Dr. Förgeteg Sándor igazgató nyújtott felvilágosítást a tegnapi sajtótájékoztatóon megjelenteknek az intézet munkájáról, elért eredményeiről. Rámutatott, hogy az intézet legújabb nagy tudományos vívmányai közé tartoznak

a kukorica- és a búzanevelésben elért eredmények.

Sok éves kitartó munka után megszülettek az új dél-alföldi beltenyésztéses kukoricafajták, a szegedi 71 és a szegedi 73-as elnevezésű hibridek. Az új kukoricafajták kinemesítésével az egyik cél az volt, hogy korán beérő és középkorai fajtákat adjanak a termelőszövetkezeteknek, állami gazdaságoknak. Cél volt, hogy megrövidítsék a tenyészidőt, hogy a kukorica betakarítása után késedelem nélkül vehessék el a termelőket az őszi kalászosok. A korai vetés feltételeit ugyanis korántsem biztosították a mi vidékünkön eddig termesztett kukoricafajták. A másik tudományos cél pedig az volt, hogy Európa északi államaival is megteremthessük a valutát jelentő kukoricaexport feltételeit. Az új szegedi rövidtenyészidőjű hibridek ugyan — amint arról a külföldön folytatott kísérletek eredményei is tanúskodnak — Lengyelországban, Ausztriában, s a skandináv államokban is beérnek, vagy pedig jó minőségű, nagy tömegű silótakarmányt biztosítanak. Ilyen kukoricafajták eddig nem voltak, s a tömeges elszaporítás után éppen ezért vetőmagjukból

nagyarányú kivételre is számíthatunk. Nagy előnyük ezeknek az új hibrideknek az is, hogy megfelelő agrotechnikai eljárások alkalmazásával a holdankénti tőszám növelésével

a rövid tenyészidő ellenére is ugyanolyan terméseredményeket

érhetünk el belőlük, mint amilyeneket a legjobb maratonvásári hibridtörzsek adtak eddig.

Az elmúlt évek során — amint ezt a tájékoztató alkalmával elmondották — az intézet kutatói

agrotechnikai kérdésekben is számos új felfedezést

tettek. Egész sor, immár klasszikusnak vélt tudományos nézetet döntöttek meg, illetve cseréltek fel jobbakkal. Elvileg és gyakorlatilag is sikerült bebizonyítani többek között, hogy a kukoricatermesztésben vegyszeres növényvédelem mellett a kapálás teljes mértékben megoldható, s a kapálásnak a gyomirtásnál más jelentősége nincs, jóllehet még ma is vannak, akik ennek az ellenkezőjét állítják. Ez azonban már tudományos tény, igazságát sok-sok állami gazdaság, termelőszövetkezet gyakorlati tapasztalata is igazolja.

Mint dr. Förgeteg Sándor igazgató elmondta, 1958 óta foglalkoznak az intézetben külföldi belterjes búzafajták hazai meghonosításával és a legjobb magyar búzafajták továbbnevelésével.

Az eredmények e téren is rendkívül figyelemre méltók. Az intézet tudományos kollektívája egyébként országos érdeklődésre számot

tartó búzanevelési tanácskozáson, pénteken számolt be az érdeklődő megyei mezőgazdasági szakembereinek a búzatermesztésben elért eredményekről.

Sikeresen alkalmazzák az izotópokat is a mezőgazdaság szolgálatában. Az intézetnek a szikes, leromlott talajok javításában elért sikerei is Európa-híresek. Hiba azonban, hogy az új talajjavítási eljárásokat épp úgy, mint más tudományos vívmányait éppen a legérdekesebbek, a tsz-ek gazdái ismerték eddig legkevésbé. Ez a probléma azonban megoldódik a jövőben. Az ország valamennyi mezőgazdasági kísérleti intézete közül egyedül a Délalföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet az, melynek lehetővé tette kormányzatunk, hogy egyben

tanintézeti feladatokat is betöltsön.

Megbízást kapott arra az intézet, hogy gyűjtse maga köré a Dél-Álford legjobb mezőgazdasági szakembereit, a kutatók ismertessék meg velük a felett tudományos termelési módszereket úgy, hogy azok a tanulókat hamarabb gyümölcsöztethessék saját munkaterületükön. E célból a tél idején három egymást követő negyhetes tanfolyamon

120 mezőgazdasági szakember tanul majd az intézetben.

Erdekes, szép eredményekről számoltak be az intézet vezetői a paprikanemesítés, a kerteszet és a homokkultatás szakterületeiről is. Sok olyan

új termelési módszerről, eljárásról

hallottunk, melyek tömeges elterjedése — túlzás nélkül állíthatjuk — mezőgazdasági termelésünk forradalmasítását jelentheti.

Beszámolt útjáról a Kubában járt magyar nőküldöttség

Az Országos Nótanács székházában kedden délután nagy érdeklődéssel kísért beszámolót tartott tapasztalatairól a Kubában járt magyar nőküldöttség. A delegáció vezetője, Tur-

gonyi Júlia, a Magyar Nők Országos Tanácsa művelődési osztályának vezetője elmondta, hogy több mint egy hónapot töltöttek Kubában, az ottani nőszövetség vendégként. Mindenhol nagy szeretettel és érdeklődéssel fogadták a küldöttséget.

Rámutatott ezután, hogy a kubai forradalom minden területén megnyitotta az ott élő emberek előtt a felemelkedés útját.

Hangsúlyozta ezután, hogy a kubai nőszövetség mindeütt ott van, ahol azt a forradalmi feladatok megkívánják. Tömegesen vesznek részt például a nők új iskolák építésében. Már eddig is sok száz tanterem épült az aszszonyok kezénymán.

Munkásvédelem és munkásvédelmi őrségek

Minél többet, minél jobbat és minél olcsóbban termelni — tulajdonképpen nincs különbség e feladatot tekintve szocialista és kapitalista társadalom között. Alapvetően más azonban a termelés célja, hiszen a tőkés társadalomban csak egyesek részesülhetnek a többtermelés hasznából, s éppenséggel azok nem, akik azt létrehozzák. De a feladat teljesítésének módszerei is lényegbevágó eltérést mutatnak: a szocializmus építésétől idegen a kizsákmányolás mindenféle formája, mert a legfőbb érték nem a termelt áru, hanem a termelő munkás maga.

Végeredményben sokszor megfogalmazott mondatok ezek, új szavakat már nem igen lehet hozzájuk tenni, de tetteket még szép számmal. S ez nemhogy gyengitene, hanem éppen ellenkezőleg: erősíti az elmondottak igazságát.

Nehéz lenne kapásból kiválasztani, hogy melyik az a szegedi üzem, ahol nincs még biztosítva a dolgozók alapvető szociális ellátottsága. Talán a vasöntödét említhetnénk, de ezt is csak azért, mert felfejlesztésre vár már évek óta, és külön nem látszott célszerűnek új mosdót, fürdőt, öltözőt építeni számára. Korszertűt, olyat, ahol úgynevezett fehér és fekete öltöző is van. De ha már a korszertűnél tartunk, álljunk meg egy pillanatra a Szegedi Kenderfonógyárnál, ahol igazán minden igényt kielégítő szociális berendezések találhatók, hiszen köztudomású, hogy még gyógyfürdő is van ebben a gyárban. A munkatermek gépeinek hajtószíjai, kerekei, hengerei s egyéb veszélyes részei sem merednek a dolgozók felé — mindenütt rácsok, burkolatok védik az embereket. Mégis: aránylag sok apróbb-nagyobb baleset fordul elő az üzemben. A kenderfonógyár csak egy példája a sok közül, s esete azt látszik bizonyítani, hogy nem egyedül a szociális ellátottság, nem is a védőberendezések műlik, hogy a munkások biztonságos körülmények között dolgozzanak.

Bátran állíthatjuk, hogy a munkakörülmények alapvető megváltozása minden üzemben egyaránt befejeződött a felszabadulásonk óta eltelt évek alatt. Sőt, a közelmúltban — ha még nem is eléggé szervezeten — egyre több üzemben, gyárban próbálnak meg

eggyel előrébb lépni, s nemcsak a tárgyi, hanem a szellemi, mondhatnánk lelki alapjait is megteremteni a biztonságos munkának.

Elég, ha csak két szegedi üzem kísérleteire utalunk. Az egyik éppen a kenderfonógyár, ahol a munkalélektan alapján kutatják, hogy az otthoni életkörülmények miként befolyásolják a munkásokat és a termelést. Az újszegedi kenderszövőgyár kutatásai a munkaközi szünet bevezetésének szükségességére és időpontjára megállapításra irányultak. Ezek ma még szörványos próbálkozások, de már az eddigi tapasztalatok is bebizonyították, hogy helyes irányba haladnak, érdemes folytatni őket. Idő kérdése csupán, hogy mindenütt alkalmazzák az elért eredményeket.

Újabbban mind többször találkozhatni a szegedi üzemekben a munkásvédelmi őrség nevével, sőt működésével. Legutóbb például a kenderfonógyárban szervezték meg ezeket az őrségeket. Az emberrel való gondoskodás módszereinek újabb, s talán az eddigieknél még sokkalta hathatósabb változatáról van szó. Hiába vásárol be ugyan az üzem védőszemüveget a hegesztők számára, hiába szerel rácsot a forgó henger fölé, hiába kísérletezik a munkát befolyásoló különböző lelki okokkal kapcsolatban tudományos alapokon, ha a dolgozók nem élnék az eléjük tált lehetőségekkel. Márpedig az előforduló balesetek legtöbbször abból származik, hogy a hegesztő nem veszi fel a szemüveget, s szikra pattan a szemébe; a fonónó benyúlt a tengelyek közé, ami összeroncsolja az ujját és így tovább.

Mi is a munkásvédelmi őrség lényege? Az, hogy a munkások viének egymás testi épségére. A szervezés mikéntje tulajdonképpen nem fontos, mindegy, hogy egy- vagy kéthetenként váltják egymást az őrsök, s hogy a vezetett napló bejegyzéseit ki veszi tudomásul, a műhelymester, vagy az üzemvezető. A munkásvédelmi őrségek területének lelkiismerete: figyelmeztetni társait, ha szabálytalanul dolgozik, sőt megtanítja a helyes munkafogásokra; ügyel a műhelyrész rendjére, tisztaságára, s jelenti, ha valahol rendetlenséget észlel;

nem hagyja, hogy valaki rossz gépen dolgozzék, kijavíttassa a munka közben bekövetkező hibákat. Az, hogy a munkásvédelmi őrségre veszt mindent, ami balesetveszélyes, ami ártalmas lehet a munkásra, azt jelenti, hogy ismeri az előírásokat, hogy tudatában van minden olyan dolognak, amely káros kihatással lehet társaira és saját magára is. Abból pedig, hogy bizonyos időközönként váltják egymást ezek az őrsök, az következik, hogy előbb-utóbb minden munkás megismeri a pontos, veszély nélküli munka követelményeit. A közösségi szellem, a szocialista együvértartozás továbbfejlődésének letéteményesei tehát a munkásvédelmi őrségek.

A helyiiparban az esetgyár jár elől jó példával az említett mozgalom megteremtésével, ahol a szakszervezet területi bizottsága minta-őrséget szervezett. Ennek alig néhány hete. A gépeket egyszerű kis táblácskákkal látták el, melyekre felírták, hogy egy-egy gépnek melyik a legveszélyesebb része, mire ügyeljen leginkább az a munkás, aki kezeli. Az őrsök naplójában vezetik, hogy milyen rendelkezéseket tapasztaltak munkahelyükön, s a szakszervezet, valamint a műszaki vezetők azonnal intézkednek azok kijavítására. Lényegében hasonló módon működik a többi munkásvédelmi őrség is a zárt, egy helyen termelő vállalatoknál. De hogyan lehet ilyen őrségeket szervezni, ahol különféle, egymástól távolos munkahelyeken dolgoznak, mint például az építőiparban, vagy ott, ahol egyetlen ember dolgozik, mint a víz- és csatornaművek szelrelőrszolgálatánál? Pedig ezeknél a vállalatoknál is szép számmal fordul elő baleset.

Sem a munkásvédelem különféle eszközei, sem maga a munkásvédelem nem önmagába viszatérő kör, hanem szoros összefüggésben áll az üzemi élet többi jelenségével, a termeléssel és a termelést előrelendítő munkaversenyekkel is. Nemcsak összefüggnek, hatnak is egymásra. A munkaversenynek első sorban az a célja, hogy a dolgozók többet, jobbat és olcsóbban termeljenek, de nem oly módon, hogy közben balesetveszélynek tegyék ki magukat! Hiába teljesítette az élüzemszint valamennyi termeléssel kapcsolatos felteletét egy vállalat, ha közben a megengedettnél több baleset fordult elő az adott időszakban. Ez így helyes! Tehet-e akkor munkafelajánlást egy brigád, vagy akár csak egyetlen dolgozó is anélkül, hogy nemcsak azt vállalja, hogy teljesíti előírt tervét, és minőségi munkát nyújt, hanem azt is, hogy baleset nélkül dolgozik? Ime a munkásvédelem és a szocialista munkaverseny közötti mély összefüggés, amely feleletet ad arra a kérdésre is, hogy az építőiparban vagy éppen a vízműveknél hogyan lehet előbbre lépni a munkásvédelem tekintetében. Az a dolgozó is vállalhatja, aki csak egyedül tartózkodik a munkahelyén, hogy vigyáz magára, hogy testi épségének áthatatos őre les.

Egyre gyarapodik fegyvertárunk, egyre több eszközünk van arra, hogy megteremtjük a fizikai munka biztonságos, nyugodt feltételeit. A korszerű, automatikusan működő gépek, a gyárfejlesztés és a munkásvédelem együtt eredményezi majd, hogy a még meglévő válaszfalak is leomoljanak a fizikai és szellemi munka körül. Persze, ez nem megy önmagától, nem megy máról holnapra sem. De megéri, nagyon megéri az érte való fáradozás, mert mi másért lenne érdemes többet, jobbat és olcsóbban termelni!

Fehér Kálmán

Eljárt felette az idő

Nem a pisai ferde-torony látható felvételünkön, hanem az Újszegedi Kender-Lenszövő Vállalat gyárképményének utolsó pillanatát örökítette meg fotóriporterünk. Több mint 45 évig állt, szolgálta a gyárat az 50 méteres képmény. Még az első világháború idején építették, átvészelte a második világháború bombázását is. Eljárt azonban felette az idő, feleslegessé tette az üzem energiatelepének korszerűsítése, ezért most az üzem kőművesei ledöntötték. Kibontották egyik oldalát, s a téglák helyére támaszfákat raktak. Amikor elérkezett a ledöntés órája, maglyát raktak a kivrát nyílásba. Ekkor utoljára lobbant láng a képményben, s szállt belőle füst a magasba. Aztán kiégték a támaszfák, összeroskadt a hatalmas képmény. Felvételünkön még egymásba kapaszkodnak a téglák s a képményttest éppen dőlni kezd.

A politikai kiadványok a tömegpolitikai munka fontos eszközévé váltak Szegeden

Az utóbbi időben a nemzetközi helyzet alakulása és tanulmányozása iránt megnőtt az érdeklődés Csongrád megyében. Egy hónap alatt például közel százall szaporodott a Nemzetközi Szemle előfizetőinek száma. A szegedi járásban két hónap alatt nyolcvan rendelték meg az érdekes, hasznos folyóiratot. A szegedi járási tanács dolgozói közül az utóbbi hetekben negyvenen, Kisteleken pedig huszonegyen rendszeres olvasói a Nemzetközi Szemlének. A szegedi járás pártszervezetei gondot fordítanak a pártkiadványok népszerűsítésére. A Kossuth Kiadó Csongrád megyei kirendeltsége dolgozóinak ezekben a napokban különösen sok munkát ad az 1961—62-es pártoktatási év előkészítése. A pártoktatás valamennyi formáján tanulókat ellátja jegy-

zetekkel, sőt gondoskodik az anyaggal kapcsolatban megjelölt kötelező és javasolt irodalom beszerzéséről is.

A pártkiadványok terjesztésénél igen sok múlik azon, hogy a pártszervezetek kit bíznak meg azok propagálásával. A postaigazgatóság, a MÁV Felépítmény és Vasanyagjavító, a Tervező Vállalat, az Orvostudományi Egyetem, a Vas- és Fémipari Ktsz, a Lemezgyár, az Újszegedi Kender-Lenszövő Vállalat és még több pártalap-szervezet nemcsak a párttagokhoz, hanem a pártönkivüli dolgozókhoz is eljuttatja a kiadványokat, így erősíti a párt tömegkapcsolatát, elősegíti, hogy a politikai kiadványok a tömegpolitikai munka fontos eszközevé váljanak.

A pártkiadványok terjesztésénél igen sok múlik azon, hogy a pártszervezetek kit bíznak meg azok propagálásával.

A pártkiadványok terjesztésénél igen sok múlik azon, hogy a pártszervezetek kit bíznak meg azok propagálásával. A postaigazgatóság, a MÁV Felépítmény és Vasanyagjavító, a Tervező Vállalat, az Orvostudományi Egyetem, a Vas- és Fémipari Ktsz, a Lemezgyár, az Újszegedi Kender-Lenszövő Vállalat és még több pártalap-szervezet nemcsak a párttagokhoz, hanem a pártönkivüli dolgozókhoz is eljuttatja a kiadványokat, így erősíti a párt tömegkapcsolatát, elősegíti, hogy a politikai kiadványok a tömegpolitikai munka fontos eszközevé váljanak.